

Mohammed

Waar doet de naam Mohammed u aan denken?

Tegenover mij zat een zestal mensen, leden van een sollicitatiecommissie. Ze vertegenwoordigden de directie van de instelling, de staf en de islamitische gemeenschap voor wie een deel van de werkzaamheden verricht zullen worden. Uit de laatste hoek kwam de afsluitende vraag: "en wie is uw voorbeeld in het leven dan?" "Genade, genade! God help mij!" riep ik in mijzelf. Wat moest ik hierop als antwoord geven? De verlossing volgde gelukkig snel: "Mohammed", antwoordde ik, terwijl ik snel de indrukken uit de blikken van het zestal probeerde te peilen, "de profeet Mohammed".

Niet alleen voor mij maar ook voor miljarden moslims (overledenen meegeteld) is de profeet Mohammed een belangrijk referentiekader in het doen en laten. Er is vrijwel niets waarop hij geen commentaar gaf. Commentaar in de vorm van uitspraken, handelingen, gebaren maar ook zwijgen. Hij is profeet maar ook leraar, opvoeder, genezer, onderhandelaar, strateeg, politicus, politiek leider en mysticus. Hij behoorde tot de onderdrukten (tijdens het begin van de openbaring in Mekka), tot een minderheidsgroep (als migrant in Medina) en uiteindelijk tot de heersers. Alles wat hij in deze fases en hoedanigheden heeft gedaan en niet gedaan, gezegd en niet gezegd is vastgelegd in betrouwbare bronnen¹. Deze staan bekend als de *Hadith*, na de Koran de tweede poot waarop de islam is gebaseerd.

Het gezag van, het respect en de bewondering van moslims voor Mohammed komen niet alleen door zijn vermogen om in bovengenoemde omstandigheden evenwichtig te handelen en richtlijnen daarvoor aan te geven, maar ook omdat hij wordt gezien als concretisering en personalisering van Gods Openbaring. Hij ontving de Koran, legde hem desgevraagd uit en bracht hem direct in de praktijk. Vandaar de heiligheid en goddelijkheid van de (betrouwbare) *Hadith*.

Aan Mohammed worden echter noch door hemzelf noch door God goddelijke eigenschappen toegekend. Hij wordt in de Koran nadrukkelijk aangesproken als *mens*. Maar de weg naar het aardse en het hemelse geluk kan niet om hem heen. Moslims zijn daarom dagelijks bezig met het opfrissen van de band met deze profeet door zijn richtlijnen te volgen. Zijn naam wordt telkens en iedere keer met eerbied uitgesproken: "vrede zij met hem".

In deze dagen vindt de bedevaart naar Mekka plaats. Vrijwel alle moslims maken gebruik van deze gelegenheid om een bezoek aan zijn graf in Medina te brengen. De band met Mohammed is ook te vinden in de naamgeving aan kinderen. Mohammed is de meest gebruikte naam bij moslimmannen. Wanneer deze naam vaak in een familie voorkomt, zoekt men naar een daarvan afgeleide naam, zoals Mahmed, Ahmed, Hamid, Mahmoed. Alle hebben semantisch gezien met het woord *al-hamd* te maken, wat betekent 'dank(baarheid) aan God'. Men blijft nog steeds in de buurt als men de namen Mostapha of Mokhtar, beide de uitverkorene, gebruikt. Mohammed de profeet werd ook zo genoemd. De Ottomaanse autoriteiten verboden ooit om de naam Mohammed te gebruiken. Ze deden dat uit eerbied. De moslims mogen de profeet namelijk niet afbeelden of nadoen (in theater, film e.d.) en dus ook

¹ Het is echter van groot belang om de positie van de hadith grondig en kritisch te overdenken, zowel met betrekking tot betrouwbaarheidskwestie als ook de exegese van betrouwbare hadiths. Deze noot is anno 2005 toegevoegd.

niet zijn naam dragen. In de plaats van Mohammed bedachten zij toen Mehmet. Dit is nog steeds een zeer veel voorkomende Turkse jongensnaam.

© Op dit artikel rust copyright.